

NTFR 2015/3022 Verlengde navorderingstermijn ook van toepassing op forfaitair rendement buitenlandse beleggingsinstelling

Rechtbank Zeeland-West-Brabant 04 september 2015, nr.10/2357
 Rechtbank Zeeland-West-Brabant 04 september 2015, nr.10/2358
 Rechtbank Zeeland-West-Brabant 04 september 2015, nr.10/2359
 Rechtbank Zeeland-West-Brabant 04 september 2015, nr.10/2360
 Rechtbank Zeeland-West-Brabant 04 september 2015, nr.10/2361
 Rechtbank Zeeland-West-Brabant 04 september 2015, nr.10/2362
 Rechtbank Zeeland-West-Brabant 04 september 2015, nr.10/2363
 Rechtbank Zeeland-West-Brabant 04 september 2015, nr.10/2364
 Rechtbank Zeeland-West-Brabant 04 september 2015, nr.10/2365
 Rechtbank Zeeland-West-Brabant 04 september 2015, nr.10/2366
 Rechtbank Zeeland-West-Brabant 04 september 2015, nr.10/2367

Belastingjaar/tijdvak	1997 tot en met 2006	Brondocument
Trefwoorden	buitenlands inkomen, informatieverplichtingen, omkering en verzwaring van de bewijslast, redelijke schatting	
Wetsartikelen	AWR-art. 16 Wet IB 2001-art. 4.14	
Auteur	mr. M.H.W.N. Lammers	
ECLI	ECLI:NL:RBZWB:2015:6010	

Samenvatting

Wijlen belastingplichtige (erflater) was de uiteindelijk gerechtigde van A bv. A bv heeft licentieovereenkomsten gesloten met E AG te Liechtenstein. Uit hoofde van de licentieovereenkomsten heeft A bv betalingen verricht aan E AG. Zowel bij A bv als bij erflater zijn boekenonderzoeken verricht. Naar aanleiding van de bevindingen uit het boekenonderzoek heeft de inspecteur zich op het standpunt gesteld dat erflater ook de uiteindelijk gerechtigde was van E AG en dat rekening moet worden gehouden met een forfaitair voordeel over het vermogen van E AG, omdat het belang in E AG een belang in een buitenlandse beleggingsinstelling vormt. Partijen zijn het er inmiddels over eens dat de betalingen uit hoofde van de licentieovereenkomsten als uitdeling van A bv aan – uiteindelijk – erflater moeten worden aangemerkt, omdat er geen prestatie tegenover stond.

In geschil is ten eerste of de verlengde navorderingstermijn van toepassing is. De rechtbank is van mening van wel. Van opkomen in het buitenland is ook sprake indien degene die in het buitenland recht heeft op een bedrag, zich dat bedrag in Nederland laat betalen. Door toepassing van het forfait voor buitenlandse beleggingsinstellingen wordt een bedrag aan fictieve inkomsten uit het buitenlandse belang belast. Het forfaitaire rendement komt uit een buitenlands vermogen, zodat de verlengde navorderingstermijn van toepassing is. Voorts zijn de licentiebetalings door A bv aan E AG vanaf een Duitse bankrekening gedaan. Ook daarop kan de verlengde navorderingstermijn worden toegepast.

Omdat erflater niet aan zijn informatieverplichtingen heeft voldaan, is de omkering van de bewijslast van toepassing. Belanghebbenden (de erven) weten onder meer niet overtuigend aan te tonen dat zij niet de uiteindelijk gerechtigden van E AG zijn en dat de aanslagen te hoog zijn vastgesteld. De inspecteur heeft een redelijke schatting gemaakt van de hoogte van de aanslagen.

Conform het eensluidende standpunt van partijen vernietigt de rechtbank de opgelegde boeten in verband met het overlijden van erflater. (Beroep gegrond.)

Commentaar

Art. 16, lid 4, AWR bepaalt dat de navorderingstermijn voor vermogensbestanddelen die in het buitenland worden gehouden of zijn opgekomen, twaalf jaar bedraagt. Uit de wettekst volgt niet wat onder het begrip ‘opkomen in het buitenland’ moet worden verstaan. Heeft dit betrekking op de oorsprong van het vermogensbestanddeel of op de plaats van het genieten van het vermogensbestanddeel? Deze vraag is in het verleden al voorgelegd aan de Hoge Raad. De Hoge Raad oordeelde op 4 oktober 2002, nr. 37.089, NTFR 2002/1466: ‘Van opkomen in het buitenland kan onder omstandigheden ook sprake zijn indien degene die in het buitenland recht kan doen gelden op een bedrag, zich dat bedrag in Nederland laat betalen. Een andere opvatting doet te kort aan de strekking van art. 16, vierde lid, AWR om ook onder het bereik van die bepaling te brengen uit het buitenland stammende inkomensbestanddelen die door de wijze waarop de belastingplichtige zich deze laat betalen buiten het zicht van de Nederlandse fiscus zijn gebleven.’

Met name van belang is of de vermogensbestanddelen buiten het zicht van de Nederlandse Belastingdienst zijn gebleven. Speelt alles zich in het buitenland af, dan ligt de conclusie voor de hand dat de Nederlandse Belastingdienst in de regel niet op de hoogte is van de vermogensbestanddelen. In dat geval is de verlengde navorderingstermijn van toepassing.

In deze zaak is de inspecteur van mening dat de verlengde navorderingstermijn van toepassing is, omdat gebruik moet worden gemaakt van de regeling van het forfaitaire rendement (art. 29a Wet IB 1964 (tot 1997), art. 20b, lid 1, onderdeel b Wet IB 1964 (tot 2001) en art. 4.14 Wet IB 2001 (vanaf 2001)). De regeling is van toepassing indien een belastingplichtige een aanmerkelijk belang aanhoudt in een

niet in Nederland gevestigd beleggingslichaam. Voor de beoordeling waar een lichaam is gevestigd, zijn de omstandigheden van het geval doorslaggevend (art. 4, lid 1, AWR).

Bij de beoordeling of de verlengde navorderingstermijn in deze situatie van toepassing is, ligt het voor de hand dat de rechtbank beoordeelt of (i) sprake is van een beleggingslichaam en (ii) of dat beleggingslichaam in het buitenland is gevestigd. Pas als beide vragen bevestigend worden beantwoord, is de regeling van het forfaitaire rendement van toepassing en kan gezegd worden dat de vermogensbestanddelen zijn opgekomen in het buitenland. De rechtbank past dit toetsingskader echter niet of niet duidelijk toe. De enige overweging van de rechtbank is immers dat niet is gesteld en dat ook niet is gebleken of aannemelijk geworden dat het lichaam het vermogen in Nederland heeft aangehouden. Dit brengt de rechtbank tot het oordeel dat het forfaitair rendement opkomt uit buiten Nederland aangehouden vermogen, zodat de verlengde navorderingstermijn van toepassing is. Gelet op het toetsingskader lijkt dit oordeel van de rechtbank te kort door de bocht.

Daarnaast overweegt de rechtbank dat het feit dat de betalingen door een Nederlandse vennootschap zijn gedaan op een buitenlandse rekening niet wegneemt dat de betalingen buiten het zicht van de Nederlandse Belastingdienst zijn gedaan. Ook dat oordeel lijkt te kort door de bocht. Daarbij geldt echter wel dat uit HR 10 december 2004, nr. 40.735, NTFR 2004/1868 volgt dat de oorsprong van het vermogensbestanddeel niet doorslaggevend is voor de vraag of de verlengde navorderingstermijn van toepassing is. Evenmin is vereist dat het vermogensbestanddeel afkomstig is uit het buitenland. Ook een in Nederland verkregen vermogensbestanddeel dat is overgeboekt naar een buitenlandse rekening kan de werking van de verlengde navorderingstermijn in gang zetten.

Wat ook opvalt, is dat de rechtbank niet beoordeelt of de inspecteur de navorderingsaanslagen voortvarend heeft vastgesteld. De reden daarvoor is vermoedelijk dat de belastingplichtige daarop geen beroep heeft gedaan en de belastingrechter niet is gehouden om hier ambtshalve onderzoek naar te doen.

De belastingplichtige lijkt evenmin een beroep te hebben gedaan op de immateriële schadevergoeding. In HR 10 juni 2011, nr. 09/02639, NTFR 2011/1366, NTFR 2011/1367 en NTFR 2011/1368, oordeelde de Hoge Raad dat het rechtszekerheidsbeginsel een rechtsbeginsel is dat mede ten grondslag ligt aan art. 6 EVRM en dat dit beginsel voorschrijft dat ook belastinggeschillen binnen een redelijke termijn worden beslecht. Uit de passage 'ontstaan en loop van het geding' volgt niet wanneer de bezwaarschriften van de belastingplichtige zijn gedagtekend. Wel volgt uit deze overwegingen dat de inspecteur op 18 mei 2010 uitspraak op bezwaar heeft gedaan, dat bij brief met dagtekening 3 juni 2010 beroep is ingesteld bij de rechtbank, dat de eerste zitting is gehouden op 25 april 2012 en de tweede zitting (na verwijzing naar de meervoudige kamer) op 23 juni 2015. Dit tijdspad zorgt ervoor dat vraagtekens kunnen worden geplaatst bij de vraag of de berechting van het geschil binnen een redelijke termijn heeft plaatsgevonden. Ook hiervoor geldt echter dat de belastingplichtige hierop zelf een beroep moet doen en de belastingrechter niet gedwongen is dit ambtshalve ter hand te nemen.

[1] Mr. M.H.W.N. Lammers is advocaat bij Jaeger advocaten-belastingkundigen te Amsterdam.

Bron: <http://www.ndfr.nl/link/NTFR2015-3022>

Datum: 28-4-2016 13:50:07

Alle rechten voorbehouden. Alle auteursrechten en databankrechten van deze tekst worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze rechten berusten bij Sdu Uitgevers. Niets uit NDFR mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the publisher's prior consent.